

Politechnika Gdańska realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich „Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Gdańskiej”

Celem projektu jest podniesienie jakości kształcenia na studiach II i III stopnia, zwiększenie efektywności zarządzania Politechniką Gdańską oraz podniesienie kompetencji kadr.

Dofinansowanie projektu z UE: 28 905 073,51 zł
POWR.03.05.00-00-Z044/17

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Insektycydy

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

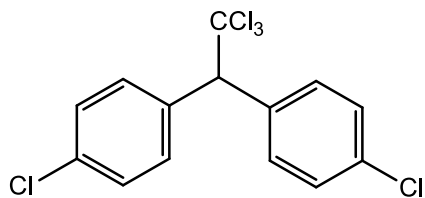

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

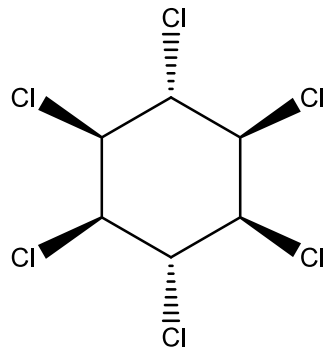

Chlorowc pochodne węglowodorów

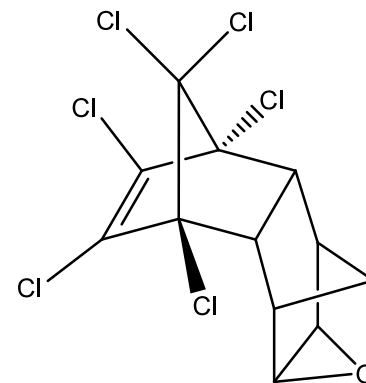
DDT

LD₅₀ = 300mg /kg królik
LD₅₀ = 1000mg /kg owca

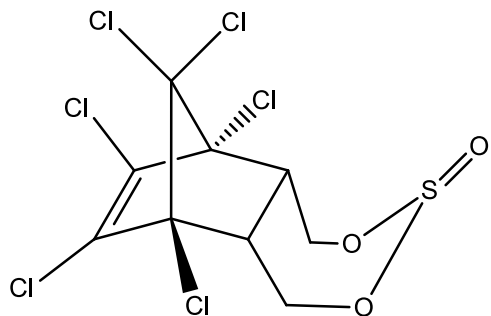

γ-heksachlorocykloheksan

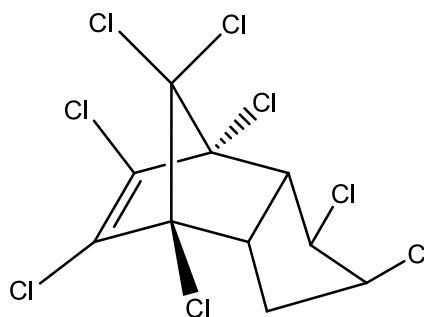
Lindan

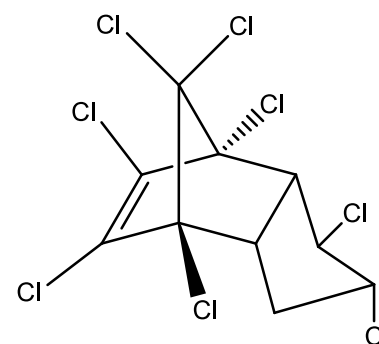
Endrin

Endosulfan

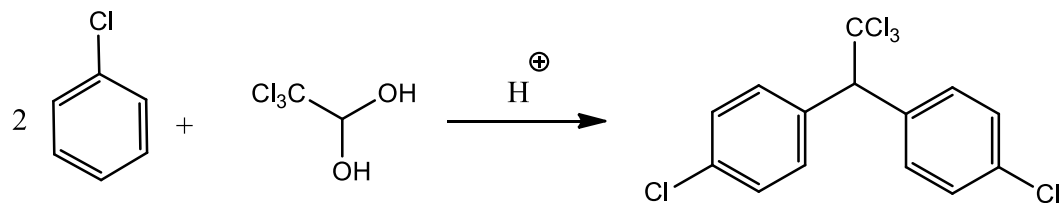
cis-chlordan

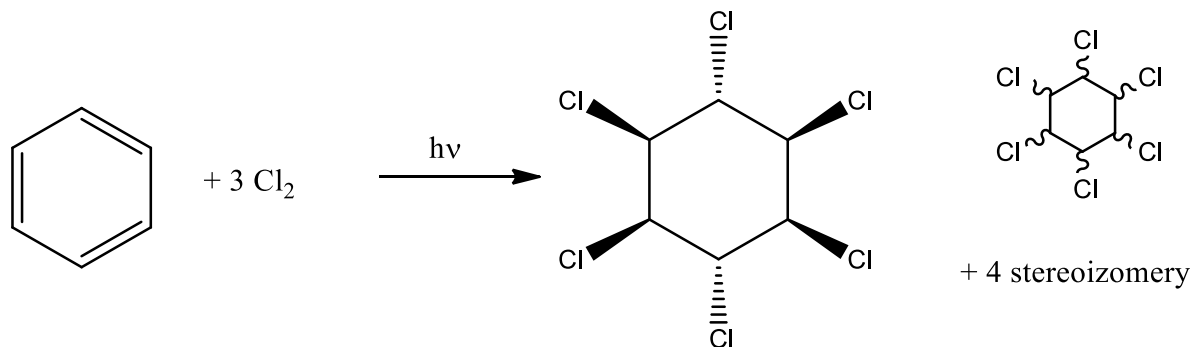
trans-chlordan

Chlordane

Synteza DDT

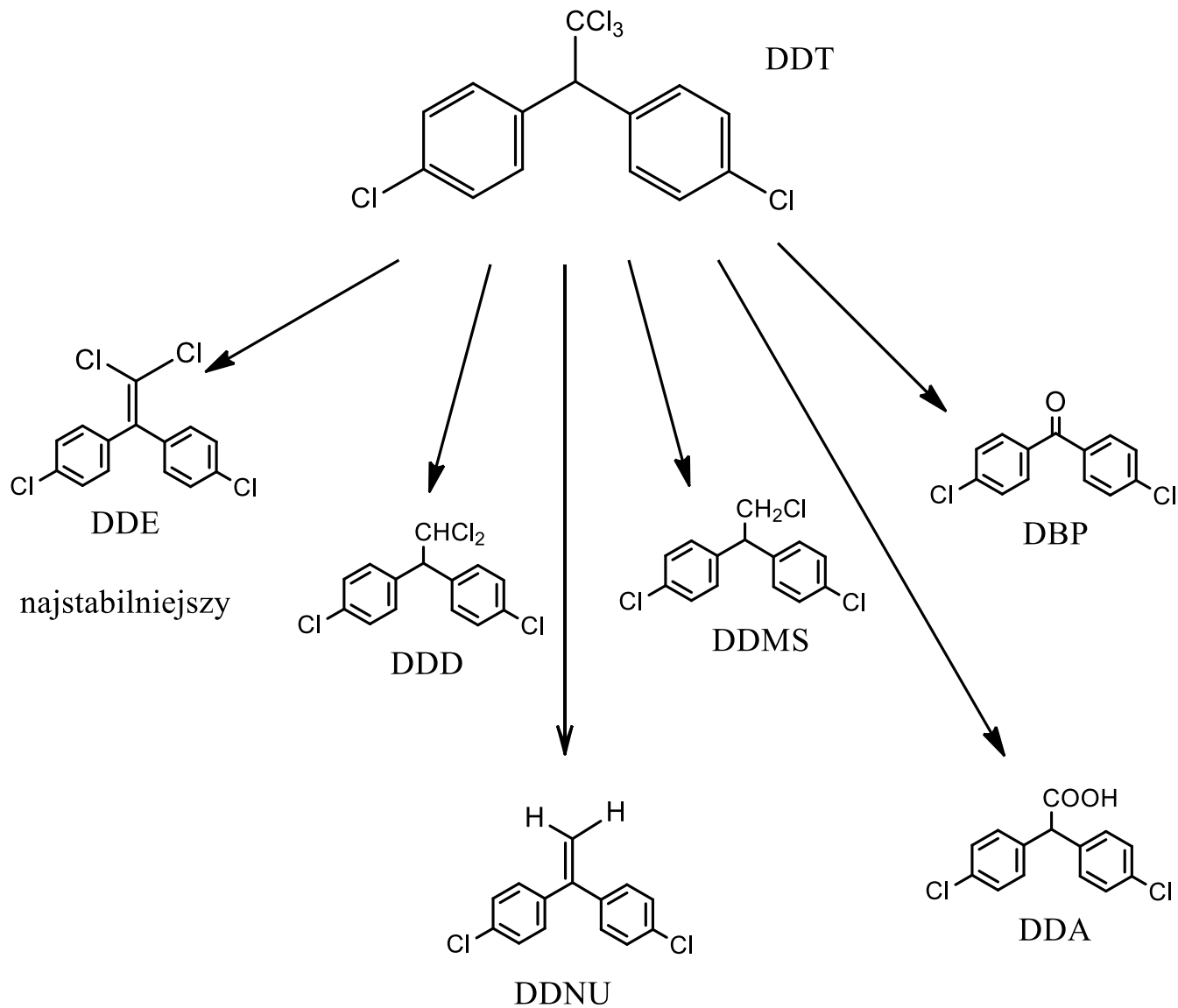
Otrzymany w 1874 roku
Właściwości owadobójcze odkryte przez
Paula Mullera w 1939.

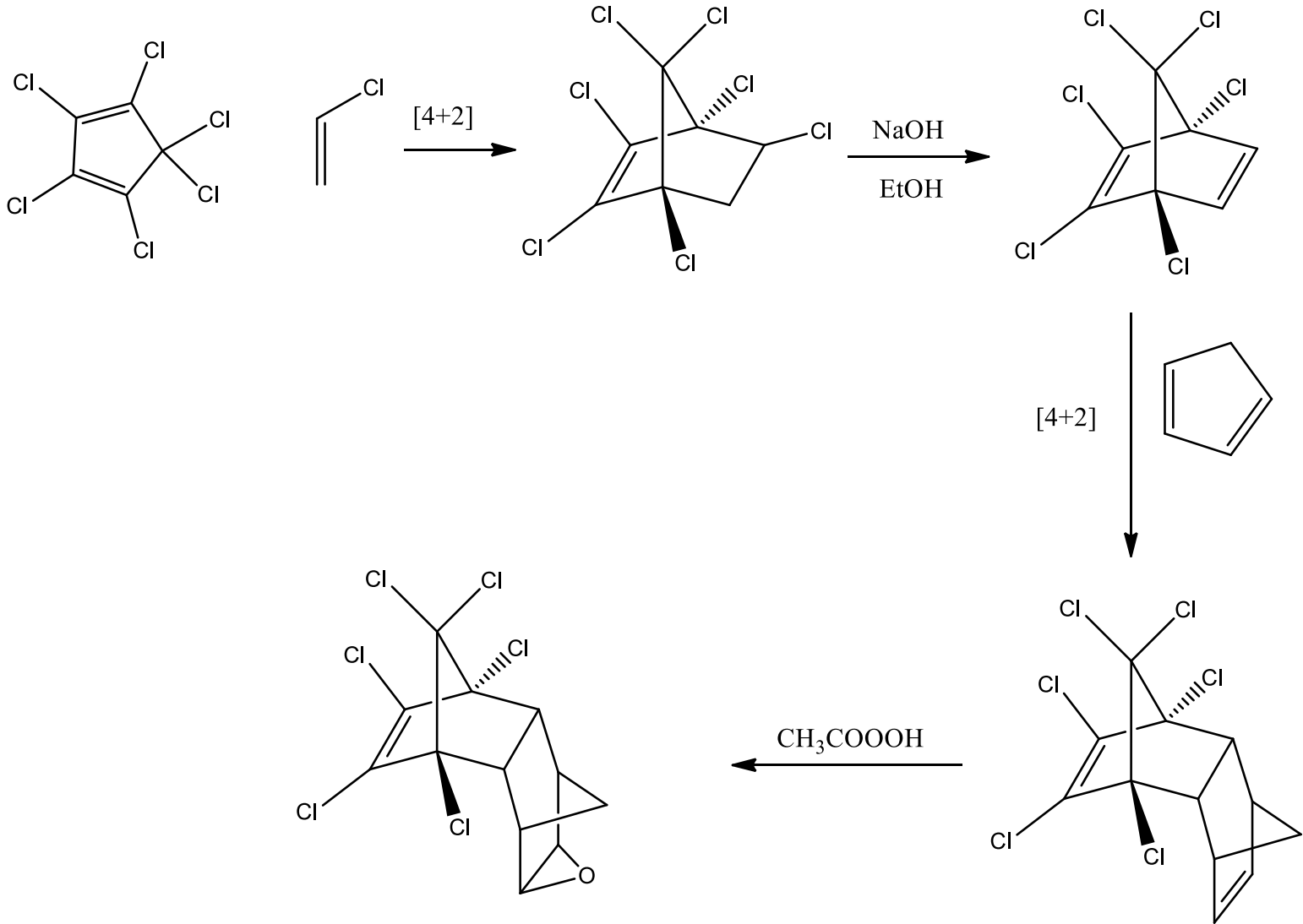
Otrzymany w 1825 roku przez Faradaya
Właściwości owadobójcze odkryte przez
Paula Mullera w 1942.

13 możliwych stereoizomerów,
6 otrzymanych preparatywnie

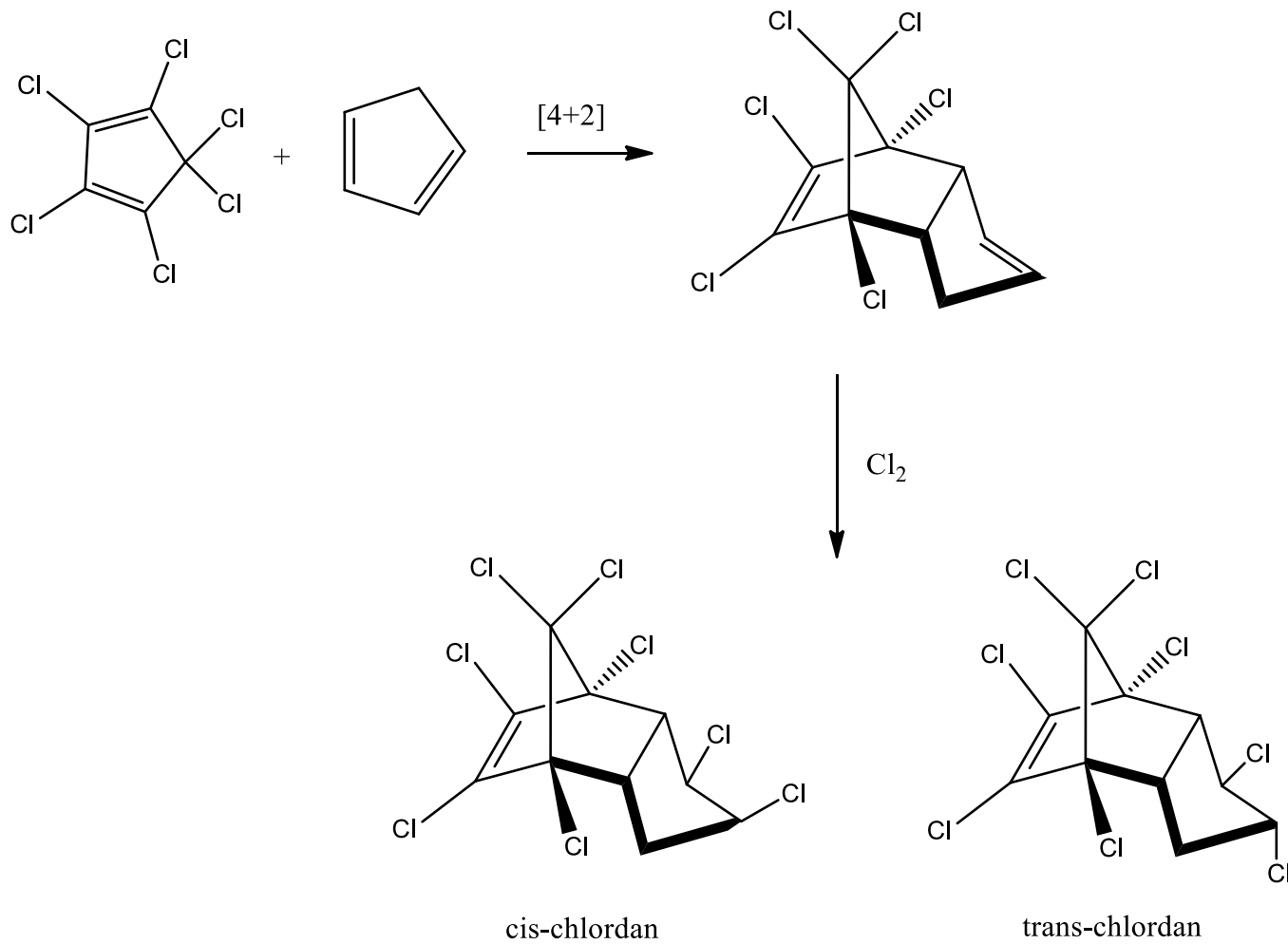
Produkty degradacji DDT w środowisku naturalnym

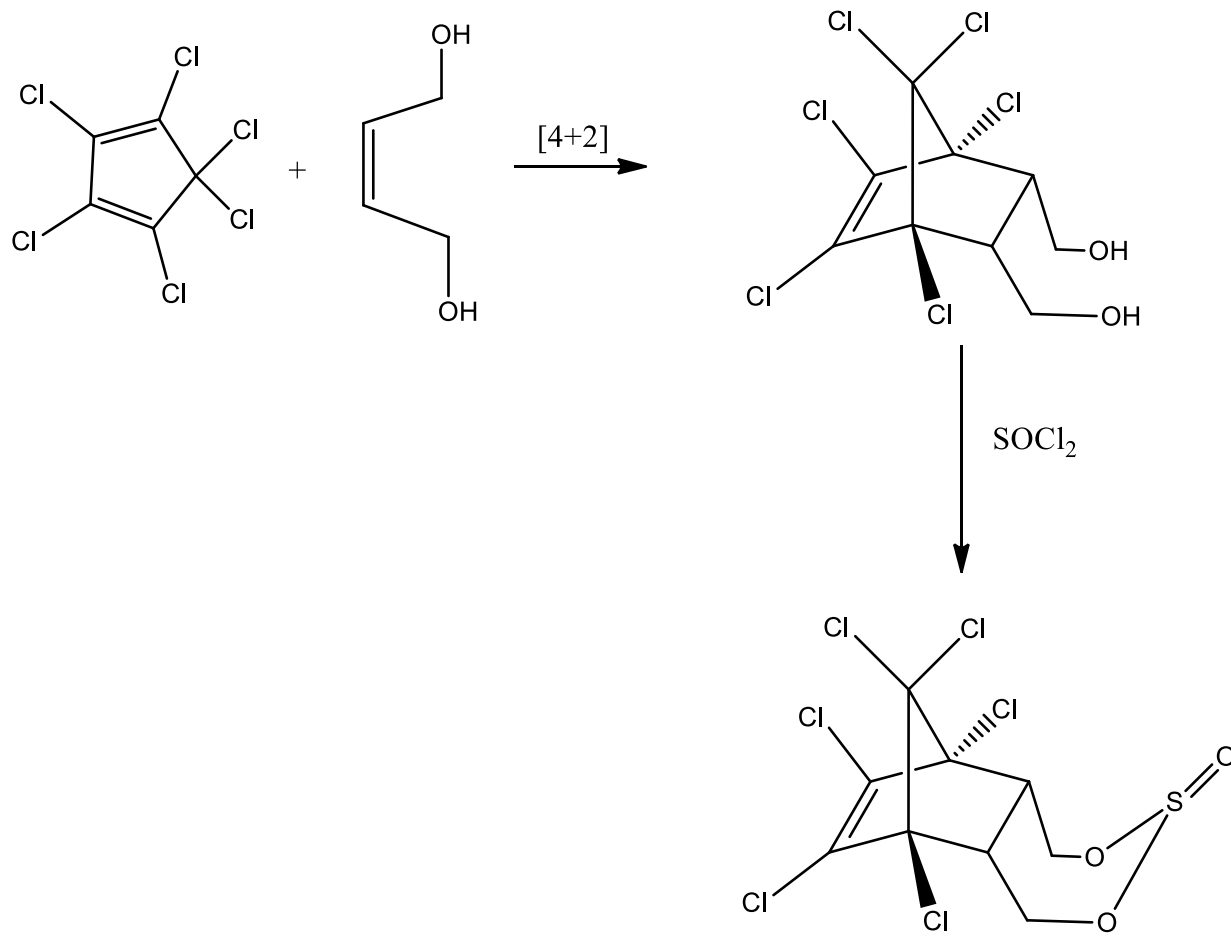
Endrin - synteza

Chlordan synteza

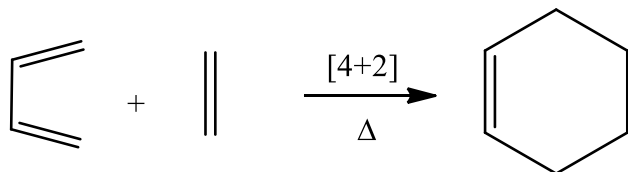

Endosulfan synteza

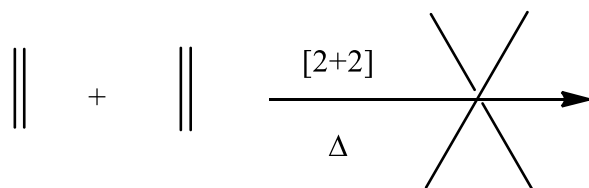

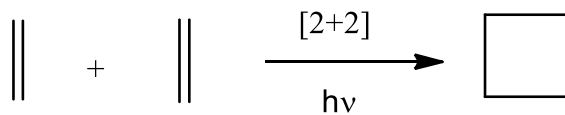
Reguły Woodwarda -Hoffmana

Dlaczego zachodzi taka reakcja?

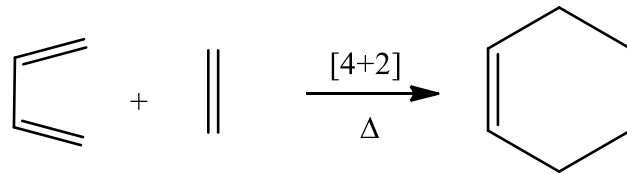

Dlaczego nie zachodzi taka reakcja?

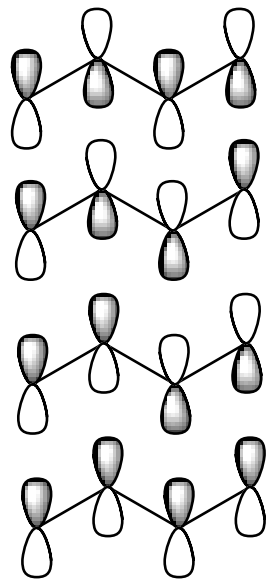

Dlaczego zachodzi taka reakcja?

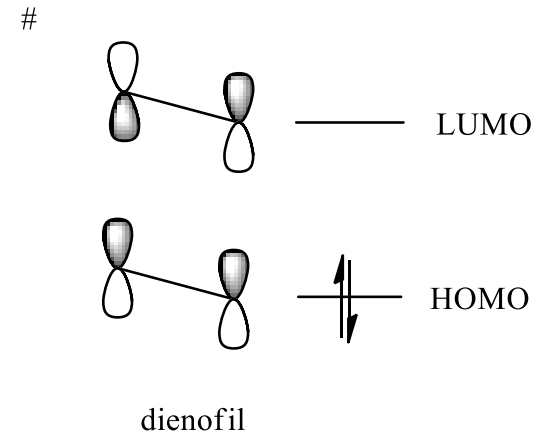
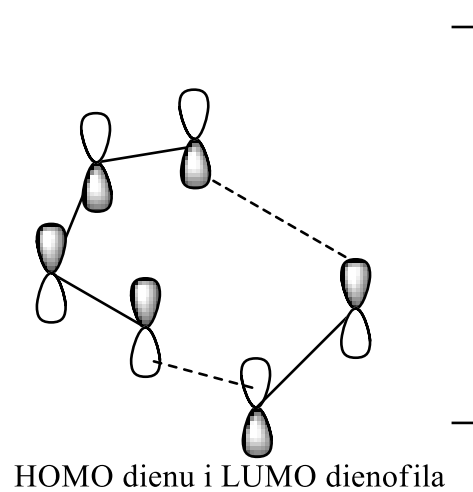
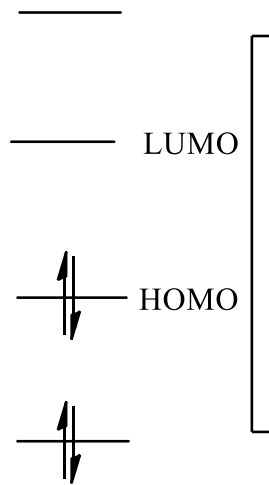
Reguły Woodwarda -Hoffmana

Dlaczego zachodzi taka reakcja?

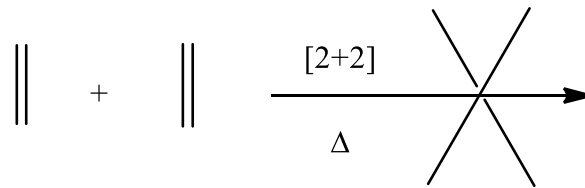

dien

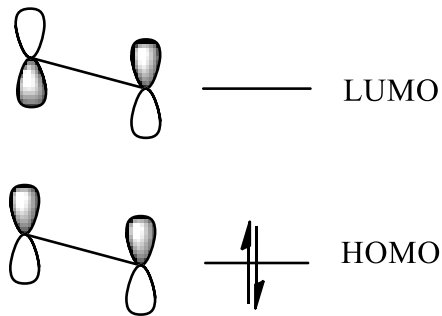

- HOMO dienu i LUMO dienofila - dozwolone ze względu symetrię orbitali, dwa elektrony do obsadzenia lub też
- LUMO dienu i HOMO dienofila - dozwolone ze względu symetrię orbitali, dwa elektrony do obsadzenia

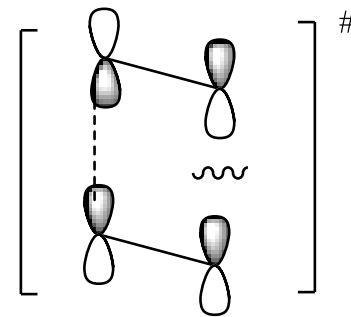
Reguły Woodwarda -Hoffmana

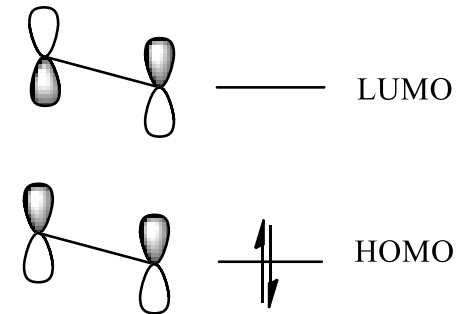
Dlaczego nie zachodzi taka reakcja?

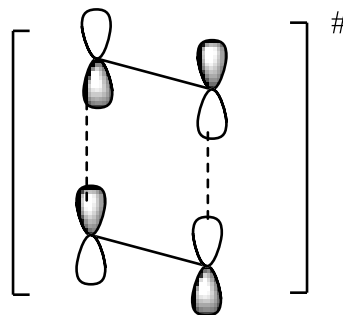
etylen nr 1

HOMO - 1 i LUMO -2

etylen nr 2

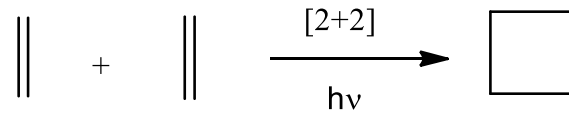

LUMO - 1 i LUMO -2

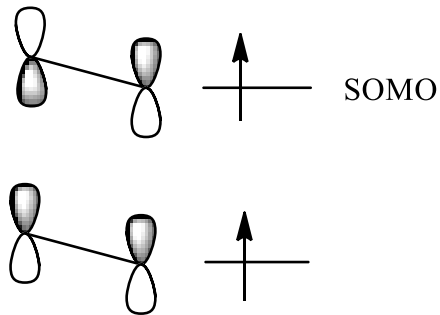
HOMO-1 i LUMO -2 wzbronione ze względu symetrię orbitali, (suprafacjalnie)

LUMO-1 i LUMO -2 dozwolone ze względu symetrię orbitali, ale nie ma elektronów do obsadzenia

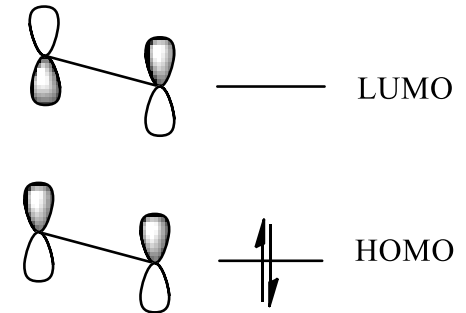
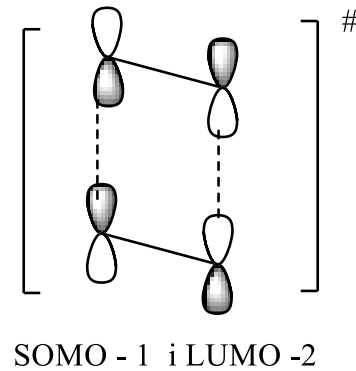
Reguły Woodwarda -Hoffmana

Dlaczego zachodzi taka reakcja?

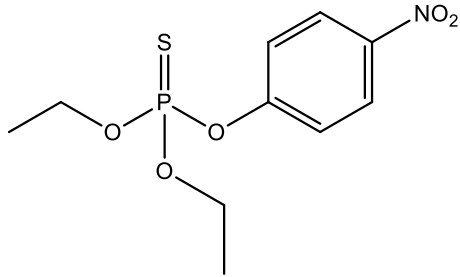
etylen nr 1

etylen nr 2

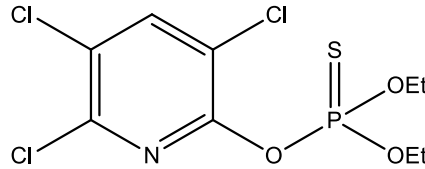
SOMO-1 i LUMO -2 dozwolone ze względu symetrię orbitali,

Fosforoorganiczne insektycydy

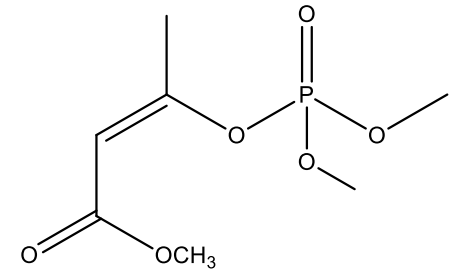

Parathion

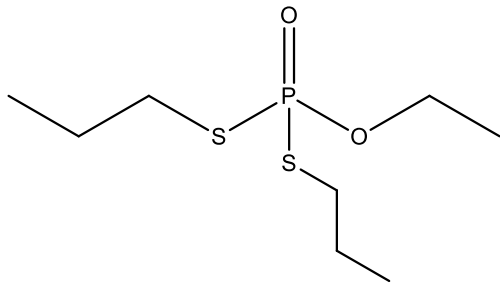
LD₅₀ = 10mg /kg
królik

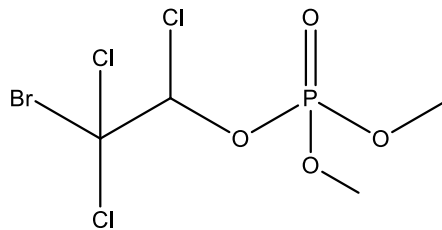
Chlorpyrifos

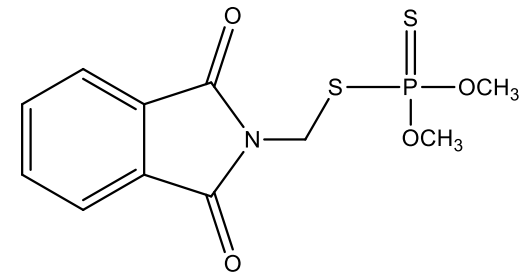
Mevinphos

Ethoprop

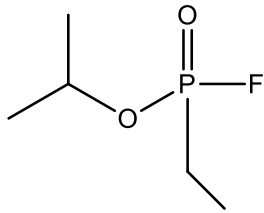

Naled

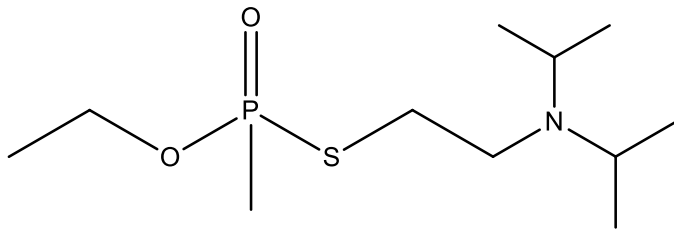
Phosmet

Fosforoorganiczne BST

Sarin

LD₅₀ = 0,14mg /kg

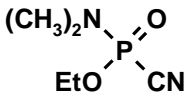
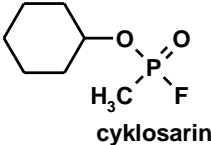
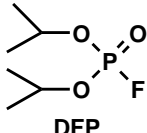
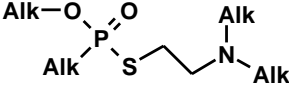
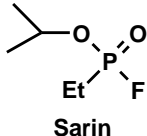
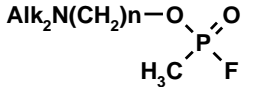
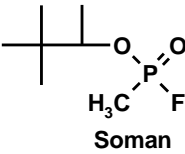
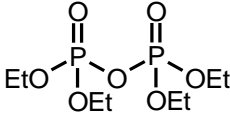

VX

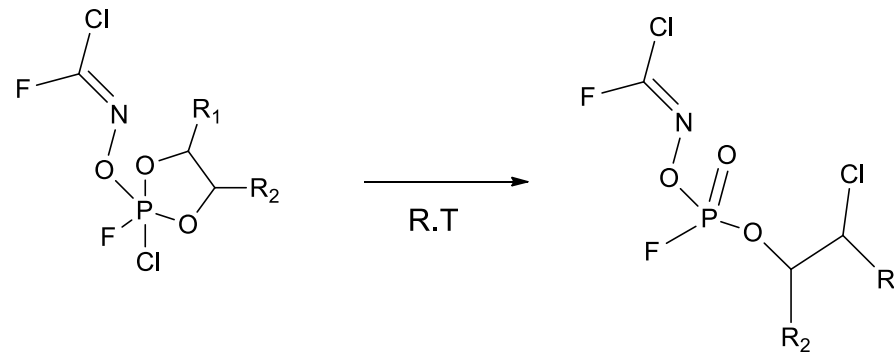
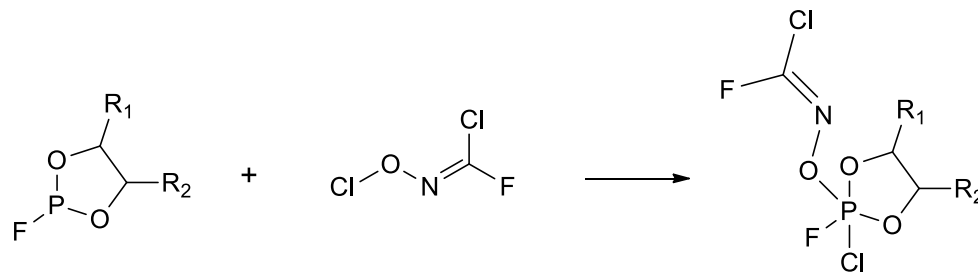
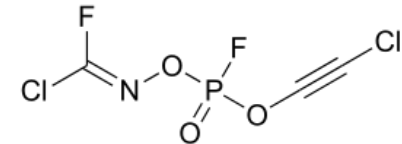
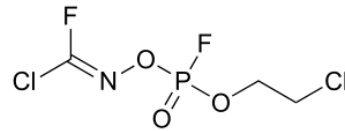
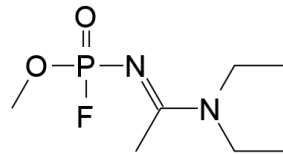
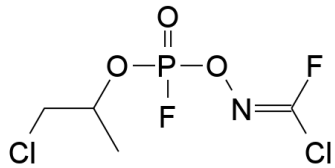
LD₅₀ = 0,002 mg /kg

Paralityczno Drgawkowe Bojowe Środki Trujące

związek	Stężenie toksyczne	związek	Stężenie toksyczne
 <p>tabun</p>	<p>Lekkie zatrucie 10 mg /m³* 1 min</p> <p>Śmiertelne 400 mg*min/m³</p>	 <p>cyklosarin</p>	<p>Śmiertelne 50mg*min/m³</p>
 <p>DFP</p>	<p>Lekkie zatrucie 25 mg /m³* 1 min</p> <p>Śmiertelne 250mg*min/m³</p>	 <p>V-gazy</p>	<p>Śmiertelna dawka dla człowieka ok.. 5 mg</p>
 <p>Sarin</p>	<p>Lekkie zatrucie 1 mg /m³* 1 min</p> <p>Śmiertelne 70mg*min/m³ lub 0,14mg/kg</p>	 <p>estry Tammelina n=1-5</p>	<p>LD₅₀ dla myszy wynosi 0,05-0,1 mg/kg</p>
 <p>Soman</p>	<p>Lekkie zatrucie 0,5 mg /m³* 1 min</p> <p>Śmiertelne 70mg/m³*1 min</p> <p>Śmiertelna dawka dla człowieka ok. 10 mg</p>		<p>LD₅₀ dla myszy wynosi 7 mg/kg</p>

Новичок - Nowicjusz

Objawy zatrucia fosforoorganicznymi inhibitorami AChE

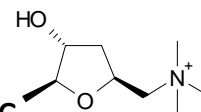
Zakłócają działanie receptorów acetylocholinowych.

Etapy zatrucia:

- **Muskarynowy** (po wchłonięciu 10% dawki śmiertelnej): mioza tj. zwężenie źrenic, zmniejszenie akomodacji oka – krótkowzroczność, ból gałki ocznej, ślinotok.

- **Nikotynowy** (po wchłonięciu 50% dawki śmiertelnej): utrudniony oddech, silne napady drgawek

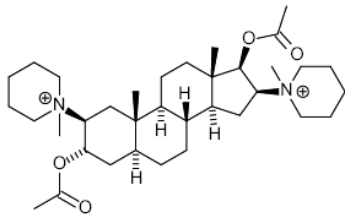
- Zaburzenia OUN, paraliż układu krążenia i oddechowego, zejście śmiertelne w czasie kilku minut

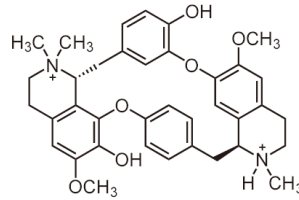
Fosforoorganiczne BST i insektycydy powodują nieodwracalną inhibicję acetylocholinoestrazy, np.: w przypadku zatrucia lekkiego czas zdrowienia zajmuje około 5 dni w tym czasie każda kolejna dawka środka trującego daje efekt skumulowany

Receptor Cholinoergiczny

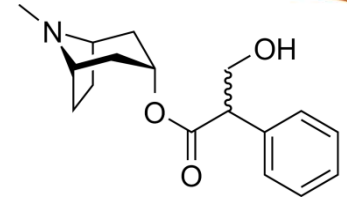
antagoniści

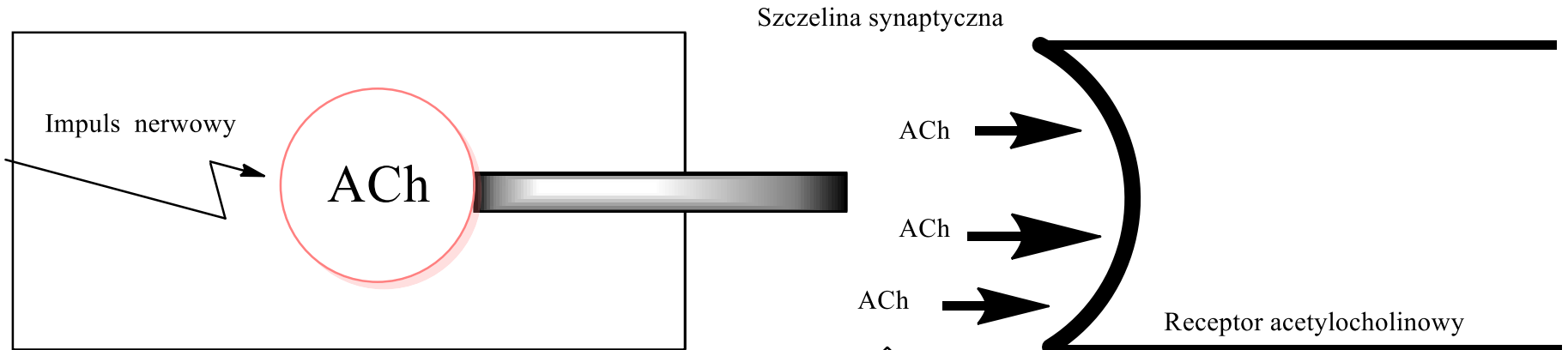
pavulon

tubokuraryna

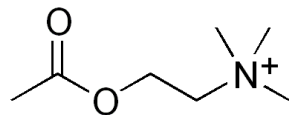
atropina

Szczelina synaptyczna

Receptor acetylcholinowy

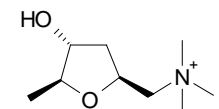
ACh =

acetylcholina

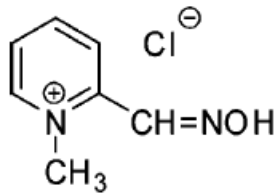
Estraza EAcH

agoniści

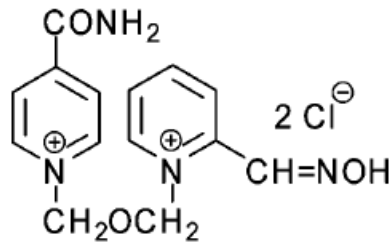

muskaryna

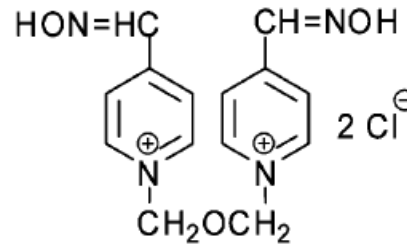
Odtrutki

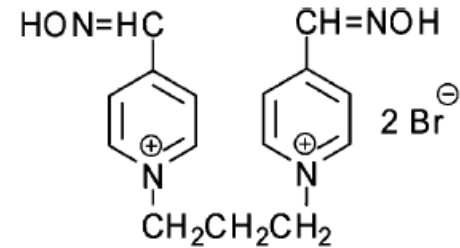
Pralidoksym
2-PAM
0,5-1g dożylnie

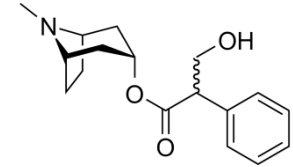
HI-6

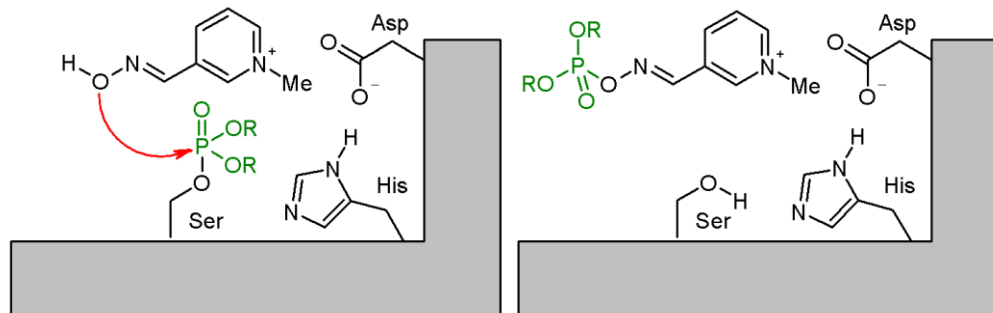
Toksogonina
250mg dożylnie

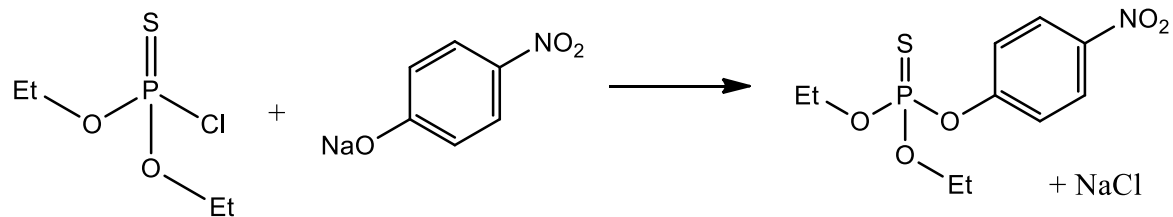
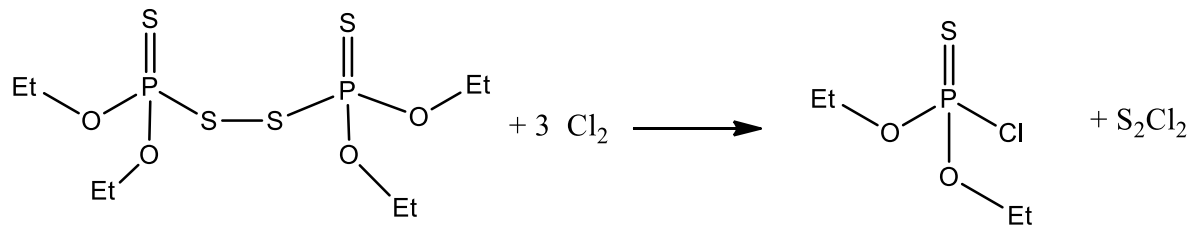
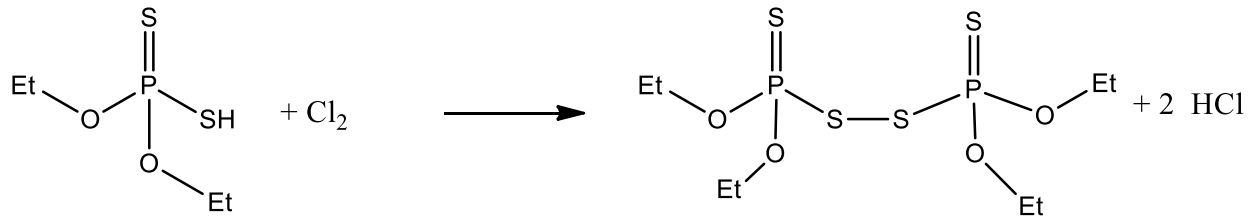
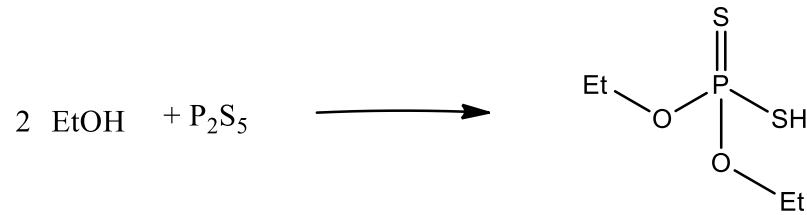
Trimedoksym

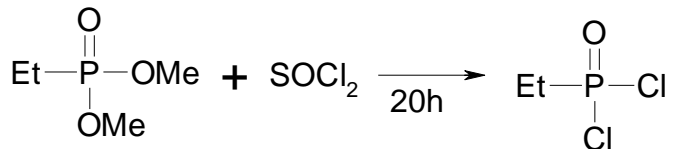
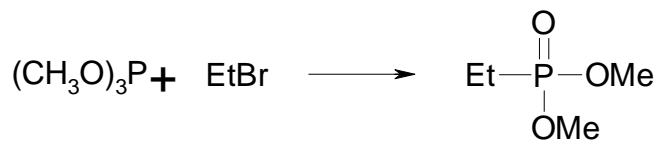
atropina

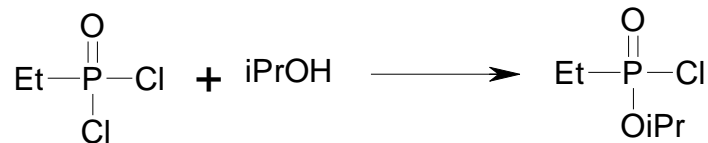
Synteza Parathionu

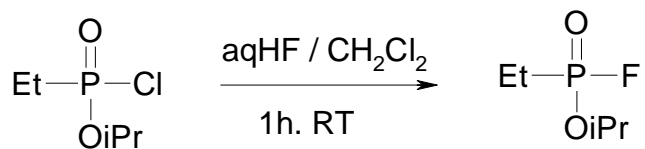
Metody otrzymywania wybranych fosforoorganicznych środków trujących

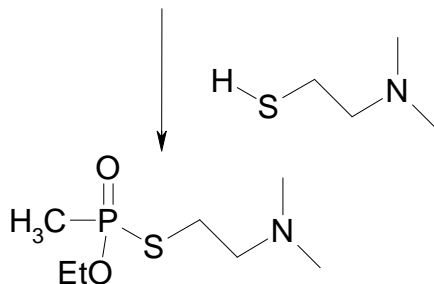
Phosphorus, 1997; 59 - 66

Journal of Medicinal Chemistry; 2006; 246 - 255

Chemical Research in Toxicology; 1995;

Fosoforyn trimetylu 99%

Bromek etylu 98%

SOCl₂ 99%

Izopropanol

aq HF 48%

razem za około 800g sarinu

1kg 150 PLN

1dm³ 200 PLN

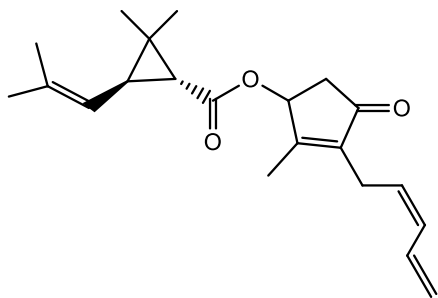
2,5dm³ 800 PLN

2 dm³ 40 PLN

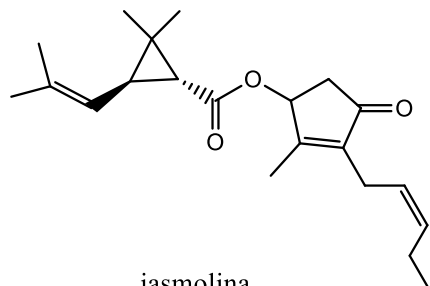
0,5 dm³ 120 PLN

1310PLN

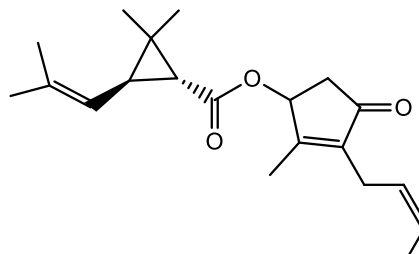
Pyretroidy

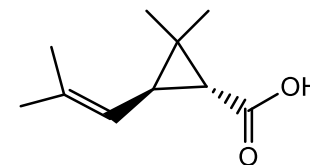
pyretryna

jasmolina

cyneryna

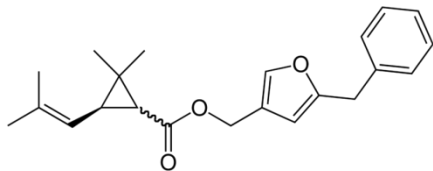

kwasy (1R, 3R)-chryzantemowy

kwasy-(+)-trans-chryzantemowy

Naturalnie występujące pyretroidy

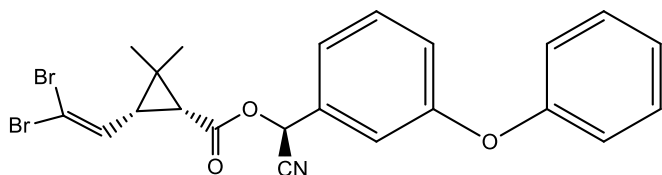
Syntetyczne Pyretroidy

Resmetryna

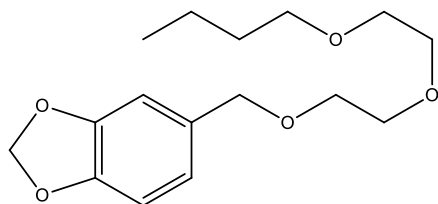
Dla szura $LD_{50} = 2\text{g/kg}$

50 razy aktywniejsza od pyretryny jako insektycyd

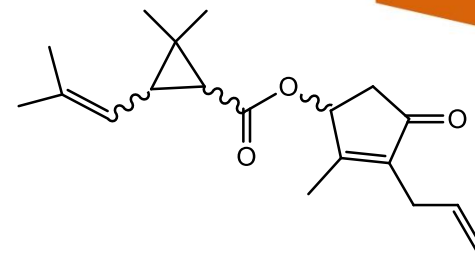

Deltametryna

Używana jako jeden stereoizomer

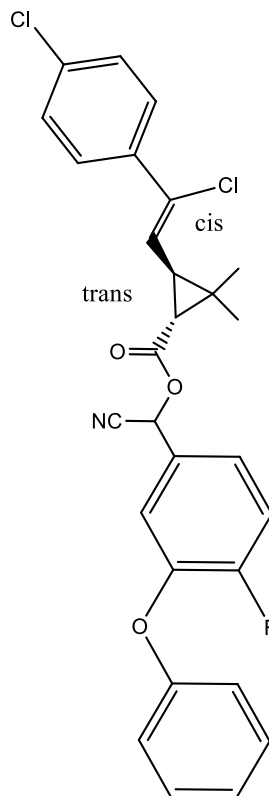
Butotlenek piperonylu, inhibitor cytochromu P-450
Składnik mieszanek insektycydowych

Alletryna

Pierwszy z wprowadzonych pyretroidów

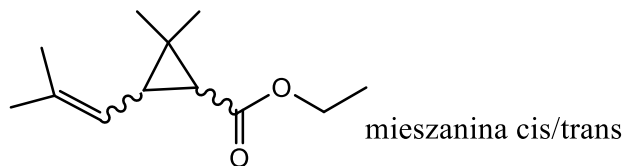
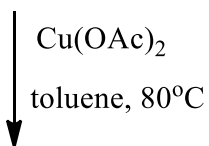
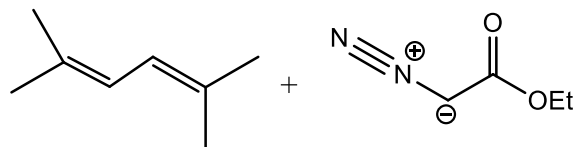
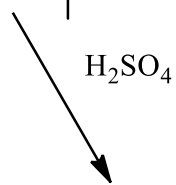
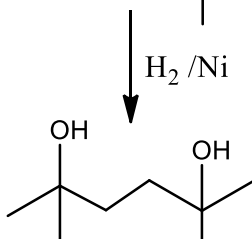
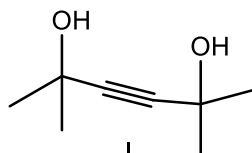
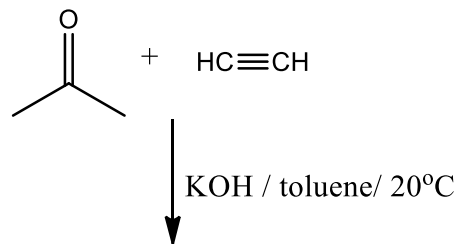
Używana jako mieszanka ośmiu stereoizomerów

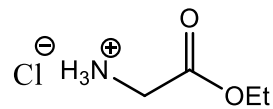
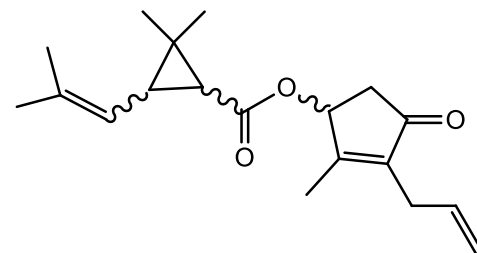
Flumetryna

Zwalczanie pasożytów u zwierząt domowych (obroże), warrozy u pszczoł

Synteza Alletryny

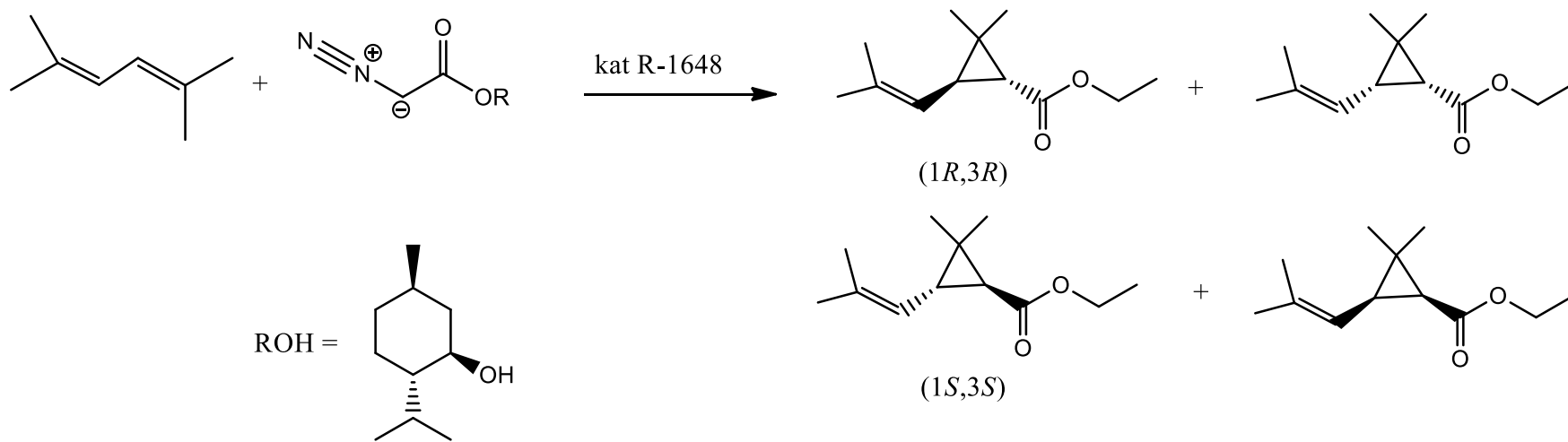
NaNO2, H2SO4
H2O / Et2O 18-24°C

Specjalny budynek,
 Do otrzymywania diazooctanu etylu

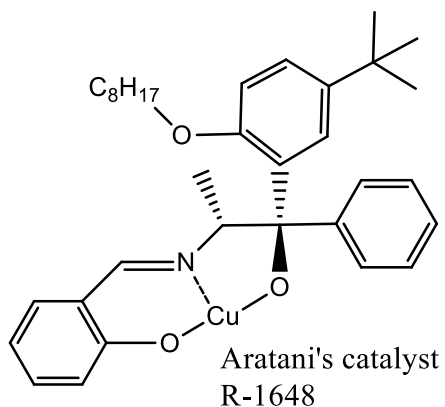
Asymetryczna synteza kwasu chryzantemowego

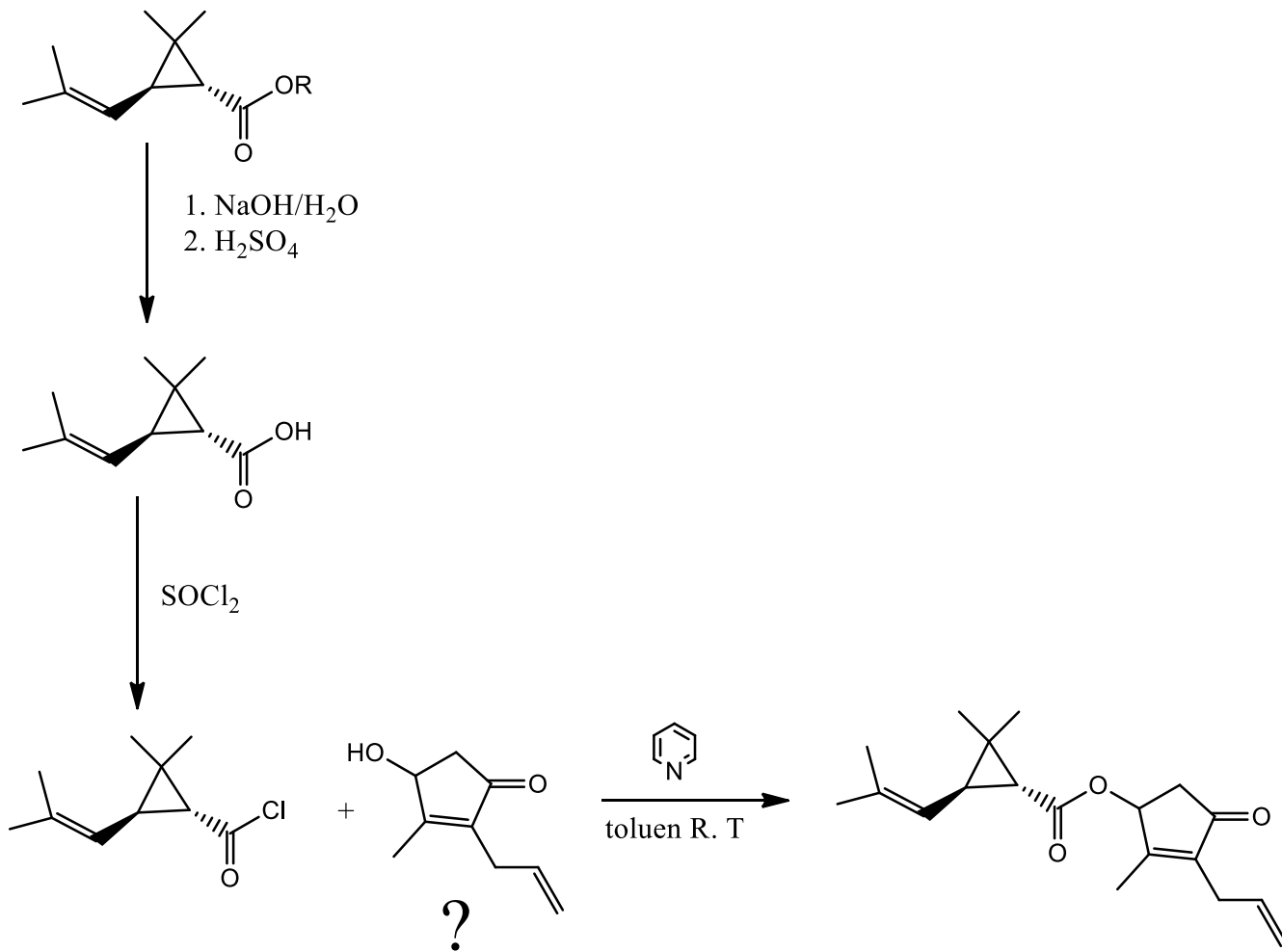
wyd reakcji. 75%

tran : cis = 93 : 7

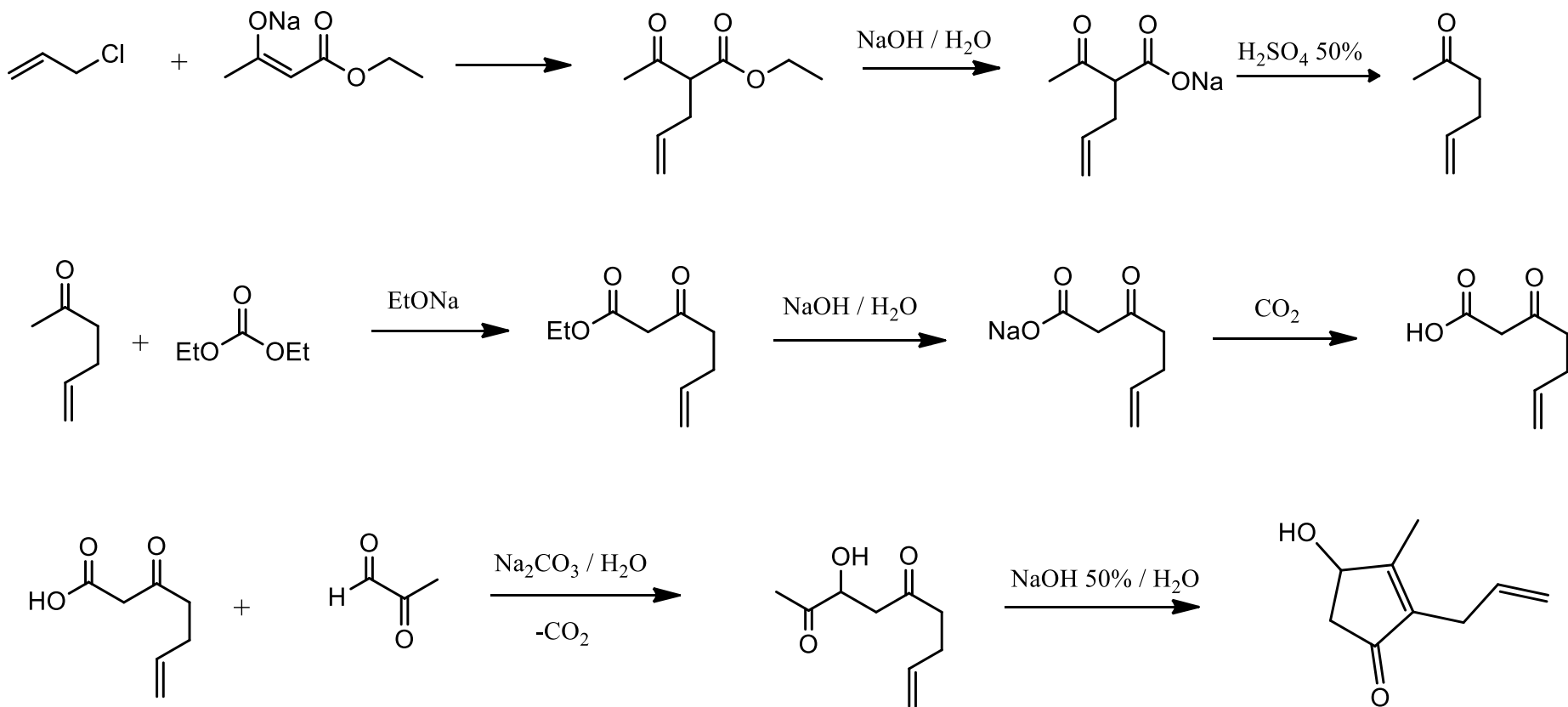
94% ee (1R, 3R)

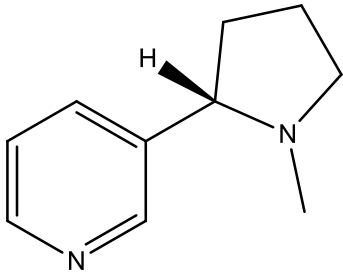
Synteza Alletryny ostatni etap

Otrzymywanie 2-allilo-3-metylo-2-cyklopentan-4-ol-onu

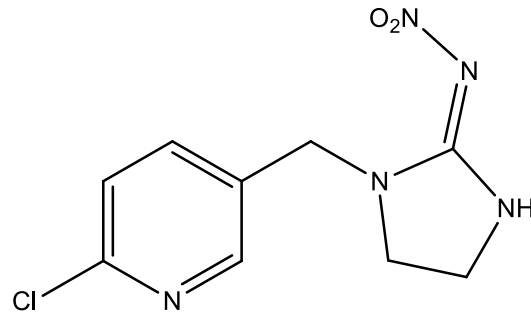

Neonikotynoidy

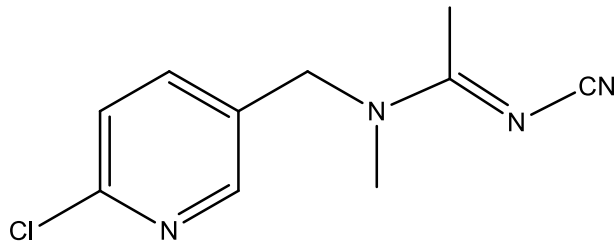

Nikotyna

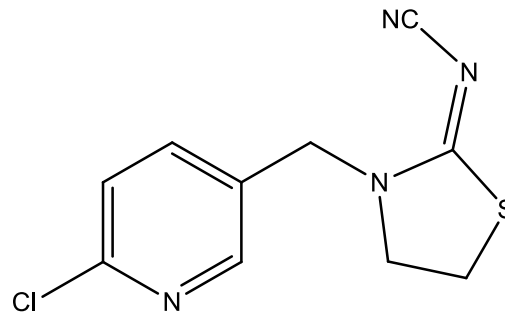
LD₅₀ = 1 mg/kg

Imidacloprid

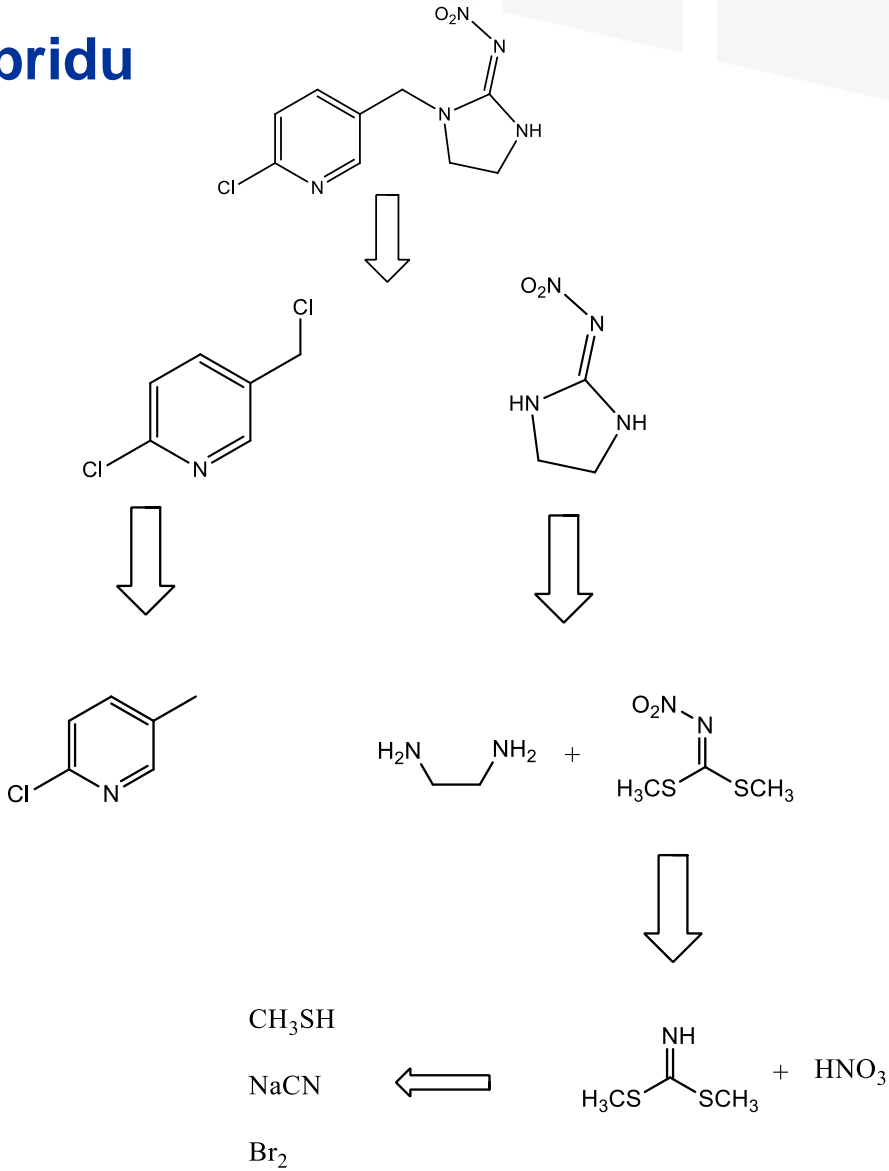
Acetamiprid

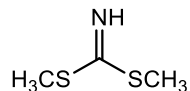
Thiacloprid

Grupa nowych insektycydów
Wyjątkowe powinowactwo do
Receptora acetylocholinowego owadów
Neonikotynidy są toksyczne dla pszczół

Otrzymywanie imidaclopridu

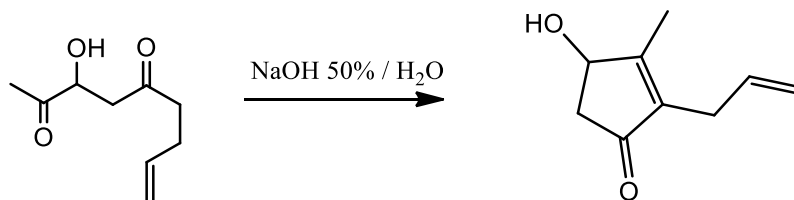

**Jak powstaje substrat do syntezy
imidaclopridu, zaproponuj mechanizm ?**

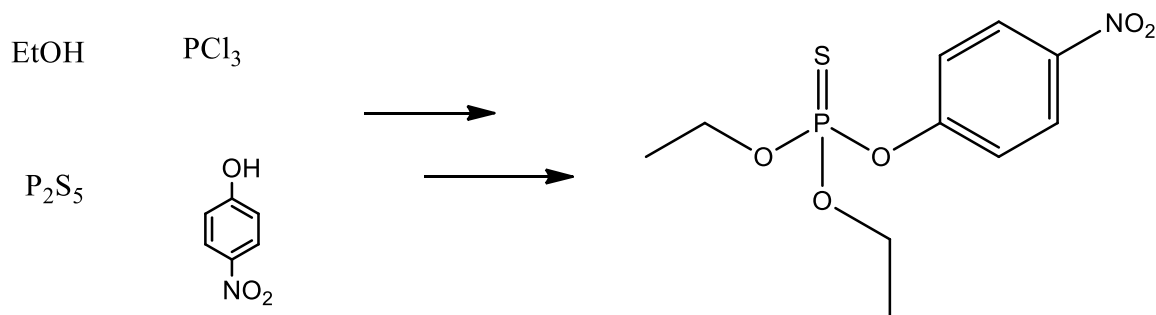
Zadania

Wyjaśnij mechanizm ostatniego etapu otrzymywania 2-allylo-3-metylo-2-cyklopentan-4-ol-onu w syntezie alletryny.

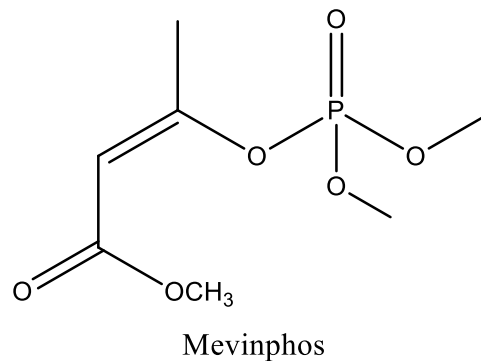

Zadania

Zaproponuj alternatywną drogę syntezy Parathionu, dysponując trójchlorkiem fosforu, siarką lub P_2S_5 , oraz p-nitrofenolem

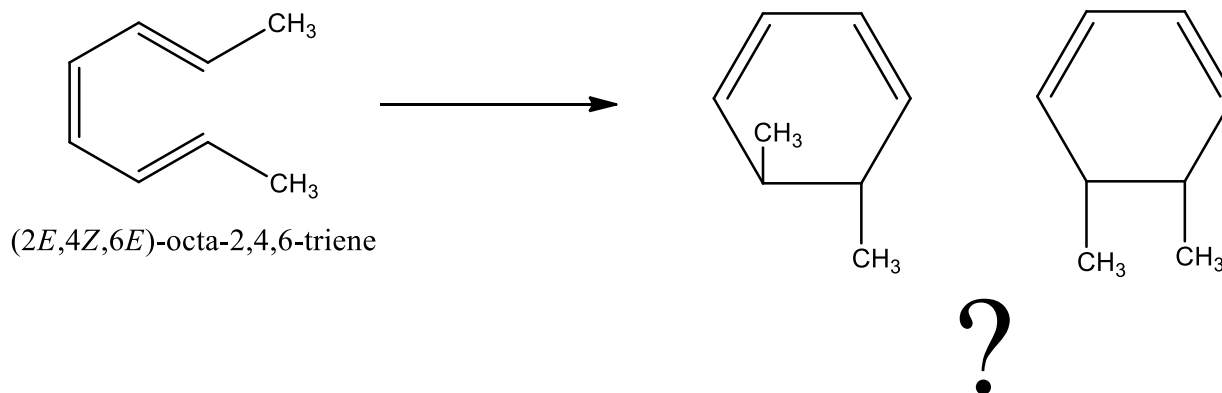
Zaproponuj metodę syntezy Mevinphosu dysponując fosforynem dietylu i acetylooctanem metylu

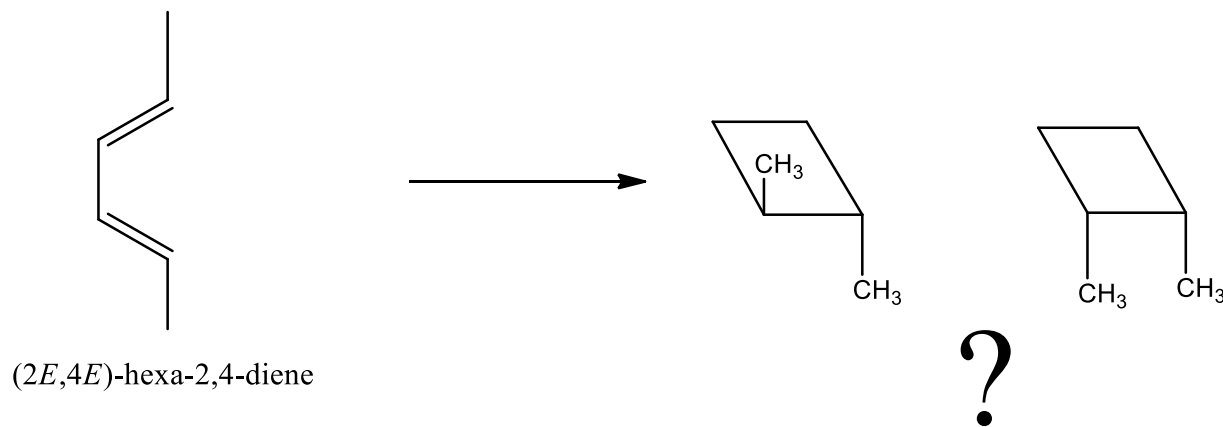

W wyniku termicznego elektrocyklicznego zamknięcia (2E, 4Z, 6E)-okta-2,4,6-trieniu powstaje cis czy trans produkt?

Zastosuj reguły symetrii orbitali Woodwarda-Hoffmana

Jakiego produktu należy się spodziewać w przypadku termicznej elektrocyklizacji (2E, 4E)-heksa-2,4-dieniu

Wyjaśnienie

